

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 282/2017-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. apríla 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], Estónsko, zastúpeného Mgr. Petrom Troščákom, advokátska kancelária, Hlavná 50, Prešov, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 18 P 131/2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. marca 2017 doručená sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], Estónsko (ďalej len „sťažovateľ“), doplnená podaním doručeným ústavnému súdu 10. apríla 2017, zastúpeného

Mgr. Petrom Troščákom, advokátska kancelária, Hlavná 50, Prešov, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 P/131/2016.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je účastníkom namietaného konania, ktoré sa začalo na základe sťažovateľom podaného návrhu na začatie konania o návrat maloletých detí do cudziny podľa ustanovení § 123 a nasledujúcich zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), a to 31. augusta 2016.

3. Popisujúc podrobný chronologický prehľad procesných úkonov namietaného konania sťažovateľ argumentuje, že v ňom postupom okresného súdu došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

4. Sťažovateľ v sťažnosti dôvodí, že v príslušnom konaní bolo v zmysle ustanovenia § 134 ods. 1 CMP povinnosťou okresného súdu postupovať urýchlene a prednostne („Ak neexistujú dôvody hodné osobitného zreteľa, vydá súd rozhodnutie spravidla do šiestich týždňov od začatia konania; ak vydá súd rozhodnutie po uplynutí tejto lehoty, uvedie v odôvodnení rozhodnutia skutočnosti, pre ktoré nebolo možné lehotu dodržať.“), čo však nebolo zo strany konajúceho súdu dodržané a vo veci sťažovateľa bolo rozhodnuté až na štvrtom termíne pojednávania 27. januára 2017, keď bol návrh sťažovateľa uznesením zamietnutý.

5. Sťažovateľ v sťažnosti dodáva, že proti predmetnému rozhodnutiu okresného súdu podal 1. marca 2017 odvolanie, pri doručovaní ktorého okresný súd nepostupoval plynule a odvolanie právnenému zástupcovi matky maloletých detí zaslal až 4. apríla 2017, teda až s mesačným odstupom.

6. Na základe všetkých uvedených skutočností sťažovateľ žiada, aby ústavný súd rozhodol o jeho sťažnosti nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v namietanom konaní a priznal mu tiež primerané finančné zadosťučinenie v sume 4 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v namietanom konaní.

9. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (III. ÚS 154/06, I. ÚS 76/03).

11. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je teda požiadavka smerovania sťažnosti proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza z princípu, podľa ktorého sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok slúžiaci na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní základných práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05, III. ÚS 355/2012). Ústavný súd preto v rámci svojej rozhodovacej činnosti (napr. IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 41/07, II. ÚS 46/07, I. ÚS 96/07, II. ÚS 214/08) prezentuje už ustálený záver, že základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa poskytuje ochrana len vtedy, ak bola sťažnosť ústavnému súdu predložená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného základného práva došlo alebo porušenie v tomto čase ešte trvalo.

12. Je nepochybné, že namietané konanie vo veci sťažovateľa bolo v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu skončené, a to na základe vydania meritórneho rozhodnutia – uznesenia o zamietnutí návrhu sťažovateľa 27. januára 2017 a vec sťažovateľa sa aktuálne vzhľadom na sťažovateľom podané odvolanie nachádza v odvolacom stupni.

13. Ústavný súd konštatuje, že okresný súd si z hľadiska požiadavky odstránenia stavu právnej neistoty svoju úlohu v rámci prvostupňového konania splnil vydaním meritórneho rozhodnutia, pričom v ďalšej fáze konania bola úloha nastolenia stavu právoplatného rozhodnutia prenesená na nadriadený súd, ktorého povinnosťou je rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa v súlade s garanciami vyplývajúcimi z čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, teda bez zbytočných prietáhov.

14. Sťažovateľ, ktorý sa domáha ochrany svojich označených práv vo vzťahu k namietanému konaniu okresného súdu, sa so svojou sťažnosťou na ústavný súd obrátili v čase, keď už tento prostriedok nápravy vo vzťahu k namietanému konaniu okresného súdu nebol objektívne spôsobilý splniť svoj účel.

15. Pokiaľ ide o sťažovateľom predstretú čiastkovú námietku neprimeranej doby doručovania uplatneného odvolania ďalšiemu účastníkov konania, poukazuje ústavný súd na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). V prípade, keď ústavný súd zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevysloví porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovet (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietne ako zjavne neopodstatnený (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

16. Charakter označeného negatívneho momentu v postupe okresného súdu zhodnotil ústavný súd ako ojedinelý priet'ah, ktorý nedosahuje takú intenzitu, že by bolo možné dospieť k záveru o zbytočných priet'ahoch v postupe okresného súdu pri doručovaní opravného prostriedku a o porušení označených práv sťažovateľa.

17. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú a ďalšími sťažovateľom uplatnenými nárokmi sa už ďalej nezaoberal.

18. Nad rámec ústavný súd dodáva, že uvedené rozhodnutie ústavného súdu nepredstavuje procesnú prekážku, ktorá by v budúcnosti bránila sťažovateľovi obrátiť sa na ústavný súd so sťažnosťou, ak by v prípade potenciálneho vrátenia veci sťažovateľa nadriadeným súdom okresnému súdu dochádzalo podľa vedomia sťažovateľa k zbytočným priet'ahom.

19. Ústavný súd vzhľadom na všetky svoje závery rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. apríla 2017